

Checklist bij overlijden

Wanneer iemand overlijdt moet er opeens een heleboel geregeld worden. Mart Strijbos Financieel Advies kan u hierbij natuurlijk helpen. Om een inzicht te geven in wat er allemaal geregeld moet worden hebben wij de belangrijkste zaken voor u op een rij gezet. De checklist is niet uitputtend.

Direct na het overlijden

- Waarschuw een arts. Dit is nodig voor de verklaring van overlijden.
- Bel uitvaartverzorger naar keuze om het overlijden te melden en de voorbereidingen voor de begrafenis of crematie in gang te zetten.
- Ga na of er een donorcodicil is.
- Ga na of er een testament is.
- Ga na of er een uitvaart- en/of levensverzekering is.
- Vraag om een akte van overlijden aan de uitvaartverzorger.

Binnen enkele werkdagen

- Laat door de notaris een Verklaring van Erfrecht opstellen met eventueel boedelvolmacht.
- Informeer de bank(en) en/of tussenpersonen
- Regel nieuwe bevoegdheid voor rekeningen. Zeg rekeningen op of laat deze op een andere naam overschrijven. Hiervoor is de Verklaring van Erfrecht benodigd.
- Informeer de werkgever en/of uitkeringsinstanties en vraag een overlijdensuitkering aan.
- Vraag een eventueel nabestaanden- of wezenpensioen aan.
- Breng alle instanties waar de overledene geregistreerd staat op de hoogte. Denk aan verzekeringsmaatschappijen, verhuurder, ziektekostenverzekeraar, SVB, UWV etc.

Zaken die wat langer op zich kunnen laten wachten

- Inventariseer de automatische afschrijvingen, creditcards, betaalcheques en zeg deze op.
- Inventariseer banksaldi per overlijdensdatum.
- Inventariseer lopende schulden (belasting, hypotheek, uitvaart, etc.).
- Inventariseer de inboedel en laat deze zonodig taxeren.
- Incasseer de verzekeringsuitkeringen.
- Open een eventuele bankkluis, eventueel legen en opzeggen
- Regel het beheer van eventuele effectendepots, onroerend goed en effecten.
- Aangifte doen voor de inkomstenbelasting
- Aangifte doen voor de erfbelasting
- Overgaan tot de verdeling van de boedel (na verwerking van de erfbelasting etc.)

Algemene informatie

Algemeen erfrecht

Als iemand overlijdt, blijven er bezittingen en misschien ook schulden achter (de nalatenschap). Het erfrecht regelt wie de erfgenamen zijn. Met een testament is het mogelijk af te wijken van die regels.

Wettelijke verdeling

Sinds 1 januari 2003 geldt in het erfrecht voor gehuwden en geregistreerde partners de wettelijke verdeling. Dit houdt in dat de langstlevende echtgenoot/ geregistreerd partner de enige rechthebbende tot de nalatenschap is. Hij of zij krijgt dus alle bezittingen, maar moet ook de schulden van de overledene voor zijn/haar rekening nemen. Zijn er ook kinderen, dan krijgen die een geldvordering op de langstlevende partner ter waarde van hun erfdeel. Deze geldvordering is pas opeisbaar bij het overlijden van die partner. De kinderen komen erfrechtelijk dus pas aan bod als beide ouders zijn overleden.

Testament

Een testament is een verklaring van iemands laatste wil. Een testament wordt opgemaakt door tussenkomst van een notaris. In een testament kan de erflater (de overledene) de wettelijke verdeling aanpassen of zelfs helemaal uitsluiten. Alle in Nederland opgemaakte testamente[n] zijn geregistreerd in het Centraal Testamenten Register. Daar kunt u nagaan, of door een notaris laten nagaan, of een overledene een testament heeft laten opmaken en bij welke notaris dit is gebeurd. De inhoud van het testament is hier niet bekend. Het testament zelf kan alleen bij de notaris door wiens tussenkomst het is opgemaakt worden opgevraagd.

Executele

De erflater kan bij testament één of meer personen tot executeur benoemen. Deze zal de goederen van de nalatenschap beheren en de schulden uit de nalatenschap voldoen. De taken en bevoegdheden die de executeur verkrijgt komen (voorlopig) niet meer toe aan de erfgenamen of, als er sprake is van een wettelijke verdeling, aan de langstlevende echtgenoot/geregistreerd partner. Pas als de executeur zijn (testamentaire) taak heeft volbracht 'herleven' de bevoegdheden van de erfgenamen.

Aanvaarden en verwerpen nalatenschap

Een erfgenaam kan een nalatenschap aanvaarden of verwerpen (weigeren). Bij aanvaarding accepteert hij de gehele nalatenschap, ook als de schulden hoger zijn dan de bezittingen. Gedeeltelijke aanvaarding is niet mogelijk. Een erfgenaam kan wél beneficiair aanvaarden wat inhoudt dat de nalatenschap alleen wordt geaccepteerd voor zover die positief is. De notaris kan hier meer informatie over verschaffen.

Verklaring van erfrecht

Een verklaring van erfrecht is een door de notaris opgemaakte akte waarin onder andere staat wie de erfgenamen zijn. Vaak bevat deze ook een zogenaamde boedelvolmacht. Daarmee wordt aan één van de erfgenamen een volmacht gegeven om namens de erfgenamen alle of enkele handelingen te verrichten die noodzakelijk zijn voor de afwikkeling van de nalatenschap.

Bankzaken

Om de bancaire zaken af te kunnen handelen zal de bank vaak een verklaring van erfrecht verlangen van diegene(n) die zich voordoet(n) als erfgena(a)m(en). Onder bepaalde omstandigheden kan de bank hier van afwijken. Overleg daar zondig over met de bank van de overledene. Hierna geven wij in grote lijnen aan wat er met betrekking tot bank- en verzekeringszaken geregeld moet worden.

Betaalrekening

Vanaf het moment dat de bank op de hoogte is van het overlijden van een rekeninghouder wijzigt de bank de tenaamstelling van de rekening door voor de naam van de overledene 'Erven' te plaatsen.

Rekening alleen op naam van de overledene

De bank blokkeert de rekening. Alle passen en creditcards op naam van de overleden rekeninghouder vervallen.

Een en/of-rekening

De bank blokkeert alleen de passen en creditcards op naam van de overleden rekeninghouder. De overblijvende rekeninghouder mag over het tegoed van de rekening blijven beschikken. Als de gezamenlijke erfgenamen hiertegen –schriftelijk - bezwaar maken, dan mag de overblijvende rekeninghouder alleen na toestemming van hen over het tegoed van de rekening beschikken.

De bank blokkeert de en/of-rekening na het overlijden van een rekeninghouder in beginsel dus niet.

Spaarrekening

Bij een spaarrekening wordt op dezelfde wijze gehandeld als bij de betaalrekening.

Elektronische diensten

Na het overlijden van een klant eindigt de overeenkomst van deze klant met betrekking tot ondermeer internetbankieren. De toegang tot deze dienst, van zowel de overleden klant als de gevolmachtigde, wordt door de bank stopgezet. Hier kan vervolgens geen gebruik meer van worden gemaakt.

Volmacht, automatische incasso en automatische periodieke overboeking

Na het overlijden van de rekeninghouder vervalt een (mede) door de rekeninghouder gegeven volmacht en worden ook de passen van eventuele gevolmachtigden geblokkeerd. Indien er sprake is van een en/of rekening, dan zal de overgebleven rekeninghouder contact moeten opnemen met de bank voor het eventueel afgeven

van een nieuwe volmacht. Machtigingen voor automatische betalingen aan bedrijven of instanties die (mede) zijn gegeven door de overleden rekeninghouder komen te vervallen, omdat dit een volmacht is van de rekeninghouder aan een derde partij.

Bij een en/of rekening zal de overgebleven rekeninghouder contact moeten opnemen met de bank voor de voortzetting van deze machtigingen. Ditzelfde geldt voor automatische periodieke overboekingen die door de overleden rekeninghouder zijn afgegeven.

Krediet op betaalrekening

Een krediet dat aan de rekeninghouder is verleend, eindigt door diens overlijden. Erfgenamen en de overgebleven rekeninghouder kunnen dus geen gebruik meer maken van het krediet. Bij een en/of-rekening zal de overgebleven rekeninghouder contact moeten opnemen met de bank om te bepalen of het krediet kan worden voortgezet.

Hypotheek

Gezien de variëteit aan soorten hypotheek en de eventueel gekoppelde levensverzekeringen is overleg met de bank of tussenpersoon van belang. Na het overlijden zijn de erfgenamen van de overledene aansprakelijk voor de hypotheek.

Consumptieve financiering

Een consumptieve financiering verstrekt aan de overledene wordt door de bank/geldgever geblokkeerd. Het uitstaande debetsaldo is een schuld aan de bank/geldgever. De erfgenamen worden aansprakelijk voor deze schuld.

Safeloket

Is er door de overledene een safeloket gehuurd, dan zal de bank een verklaring van erfrecht verlangen waaruit blijkt wie de erfgenamen van de overledene zijn. Indien er meerdere erfgenamen zijn dan kunnen alleen de gezamenlijke erfgenamen, of een daartoe gevlmachtigde, toegang krijgen.

Verzekeringen

Heeft de overledene een opstalverzekering dan dient de verzekeringsmaatschappij zo spoedig mogelijk geïnformeerd te worden over eventuele leegstand of bestemmingswijziging van een verzekerd onderpand. Dit kan namelijk aanzienlijke gevolgen hebben voor de dekking. Bij levensverzekeringen op het leven van de overledene staat in de overeenkomst wie de begunstigden zijn en dus de uitkering ontvangt. Neem hiervoor contact op met de tussenpersoon of verzekeringsmaatschappij.

Overige bankproducten

Voor de afhandeling van andere bankproducten, zoals bijvoorbeeld werknemersspaarrekening en effectenrekening, kunt u het beste contact met de bank van de overledene opnemen.

Pensioen

Heeft de overledene via een werkgever een pensioenregeling getroffen dan dient het pensioenfonds of de verzekeringsmaatschappij waar het pensioen loopt van het overlijden op de hoogte te worden gebracht. Mogelijk dat een overblijvende partner een nabestaandenpensioen krijgt. Het kan ook zijn dat een eerdere partner van de overledene recht heeft op een zogenaamd bijzonder nabestaandenpensioen.

Rekeninginformatie

De bank hoeft geen inlichtingen te verschaffen aan derden over het verloop van een rekening van vóór het moment van overlijden van de rekeninghouder. Erfgenamen hebben wel recht op informatie over de stand van de rekening op het moment van overlijden en over het eventuele verloop van deze rekening ná het overlijden.

Bankzaken

Om de bancaire zaken af te kunnen handelen zal de bank vaak een verklaring van erfrecht verlangen van diegene(n) die zich voordoet(n) als erfgena(a)m(en). Onder bepaalde omstandigheden kan de bank hier van afwijken. Overleg daar zonnodig over met de bank van de overledene.